त्पत्तिविधिसंनिधौ प्रकरणावशेन संनिधिर्बाध्यते तथैव संहतानां प्रधानानां फलसाधनत्वात्कर्तृदेशकालैक्याच्च युगपत्सर्वेषमनुष्ठातुं प्रारब्धेषु सकृत्कृतमेवाङ्गं सर्वचिकीर्षया कृतत्वात्सत्तमपि केनचित्संनिधिं बाधित्वा प्रकरणावशेन [1] सर्वार्थं भवति · किं च पौर्णमास्यां-पौर्णमास्यां यजेतेति त्रयाणां युगपदनुष्ठानमवगतं पृथक्पृथक्स्वाङ्गेषमनुष्ठीयमानेषु बाधेत · तस्मात्सकृदेवाङ्गानामनुष्ठानम् । तथा पुरुषार्थकृतत्वाच्च · यतः सकृदनुष्ठितैरप्यङ्गैः पुरुषार्थः कृत एव भवति पुरुषार्थः पुरुषस्याभीष्टं फलम् तद्धि आग्नेयादिभिरङ्गोपकृतैः क्रियते · आराडुपकारकाणि चाङ्गान्यनेकघटादिप्रकाशप्रदीपवत्सर्वेषां [2] सहैवोपकुर्वन्ति सकृत्कृतैरपि पुरुषार्थः कृत एव भवति । तथा एकार्थसमवायश्रुतेश्चाङ्गानां तत्त्वं भवति · एकोऽर्थो यस्य एकार्थः [3] एकफलो यः प्रधानानां समवायः समूहः स एकार्थसमवायः तत्र एकार्थे समवाये एकफले प्रधानसमूहे अङ्गानां तत्त्वश्रुतेः अङ्गानां सकृदनुष्ठानं श्रूयते यतः · तथा हि ता एकविंशतिराहुतयो द्वावाघारौ पञ्च प्रयाजा द्वावाज्यभागावग्नेयः पुरोडाशस्तद्दृशाग्नीषोमीय उपांशुयाजोऽग्नीषोमीयः पुरोडाशोऽग्निः स्विष्टकृदिडा त्रयोऽनुयाजाः सूक्तवाकश्च शम्योर्वाकश्चाथ यदेवादः पत्नीसंयाजेषु सम्प्रगृह्णाति समिष्टयजुश्चेति (११. २. ६. १०.) · तत्राग्नेयोपांशुयाजाग्नीषोमीयलक्षणऽएकफले प्रधानसमवायऽआहुतीनामेकविंशतिसंख्या श्रूयते सा चाङ्गानां सकृत्करणपक्षऽएवोपपद्यते न प्रतिप्रधानं पृथगनुष्ठानपक्षे । तस्मात्प्रधानानां सह प्रयोगे सकृदेवाराडुपकारकाणां क्रिया · संनिपत्योपकारकाणां प्रतिप्रधानमावृत्तिरिति तु प्रागुक्तमेव (१. ५. १०.) · अथ प्रधानानां सहप्रयोगे कारणान्याह ·

फलकर्मदेशकालद्रव्यदेवतागुणसामान्ये ॥ ३ ॥ यत्रैकेन वाक्येन बहूनि प्रधानकर्माणि एकफलसाधनत्वेन विधीयन्ते तत्र तेषामितरेतरापेक्षाणां साधनत्वेन विधानात्सहप्रयोगः · तद्यथा मित्रविन्दा श्रीराष्ट्रमित्रायुष्कामस्येति (५. १२. १.) वैश्वदेवेन प्रजाकामं याजयेदिति · अत्र मित्रविन्दाशब्देन समुदाय-

---

१) ? बाधित्वात् प्र° २. बाधित्वानुष्ठानक्रियाप्रारम्भाख्यप्रकरण° Çâstr. २) ?? अनेकघटाविप्रकाश° २. अनेकघटादिप्र° २. ३) ?? यस्यांचेकार्था २.